

LEVEN
na
LEUVEN

FILIP RAYMAEKERS, JURIST EN RECHTER

“Ik heb mijn ongeduld moeten opbergen”

Als advocaat stond Filip Raymaekers verschillende proffen bij van wie hij zelf nog les had gehad. Als rechter kreeg hij zopas de VRG-Alumniprijs, omdat hij de eerste in ons land is die zijn job uitoefent ondanks een zware verlamming en omdat hij zich inzet voor lotgenoten. “Hallucinant hoe de overheid ons alles zelf laat uitzoeken.”

TEKST: Katrien Steyaert | FOTO'S: Rob Stevens

“De zenuwpijnen spelen mij parten vandaag”, zegt Filip Raymaekers (56) als we hem ontmoeten bij hem thuis in Veltem-Beisem. “De ene dag zijn die erger dan de andere, maar via mindfulness en hypnose proberen we de autosnelweg van de pijn te versmallen.”

Het leed is het gevolg van een val op zijn rug tijdens een skivakantie, in februari 2017. Omdat hij al dwarslaesiepatiënten onder zijn cliënten had gehad, besefte hij meteen dat hij nooit meer zou kunnen lopen. Vandaag zit hij in een elektrische rolstoel en kan hij alleen nog zijn hoofd, nek en bovenarmen bewegen. “Omdat

mijn handen niet meer werken, kan ik nooit alleen thuisblijven, want ik kan niet eens de koelkast openen. Gelukkig word ik bijgestaan door velen: mijn vrouw, mijn drie kinderen, een hoop vrienden en familie. Daar zijn ook ex-kotgenoten bij. Een tweetal van hen zie ik nog wekelijks en ook met de anderen spreek ik geregeld af. Ik wil die mooie band onderhouden.”

“Een paar van mijn beste vrienden leerde ik kennen bij Germaine, de kotmadam bij wie ik als achttienjarige ging wonen. Ze maakte ontbijt, poetste onze kamers, brandde een kaarsje als we examens hadden. Ze was ook van ons dorp,

Bunsbeek, vandaar dat mijn moeder dacht dat we bij Germaine in goede handen waren. Dat was ook zo, maar het was goed dat ze niet wist wat we daarnaast allemaal uitspookten.”

Zware crimineel

“Ik had een hele leuke, actieve studententijd”, vertelt hij. “In de derde licentie organiseerde ik mee de jaarlijkse revue – ik speelde zelf Franske, de conciërge van De Valk –, ik voetbalde mee op het interfacultaire tornooi en ik zat dikwijls in het Huis der Rechten. Als mijn vrienden geen zin hadden om naar de les te gaan, was ik rap overtuigd om mee te gaan kaarten. Gelukkig hadden we een systeem waarbij elk van ons een bepaald vak volgde. Zo hadden we van alles notities en daaruit zijn naar verluidt de studentencursussen ontstaan.”

“In de licenties ging ik bewuster naar de les. We kregen boeiende vakken zoals verbintenissenrecht, dat goed gegeven werd door professor Walter Van Gerven, of strafrecht. Sinds ik als kind geïntreerd was geraakt door de BRT-serie *Beschuldigde, sta op*, waarin ze assisenzaken naspeelden, wilde ik zelf de grote strafpleiter worden. Het was een geruststelling dat ik al zo vroeg wist wat ik wou. De keuze is er tegenwoordig niet gemakkelijker op geworden in het doolhof aan opleidingen.”

“Wat ik ook beter vind aan hoe het vroeger was, is dat wij rechtenstudenten destijds in de kandidaturen algemene vakken kregen vooraleer we in de licenties gingen specialiseren. Vandaag krijgen ze die concrete materie voorgeschoteld zonder dat ze bijvoorbeeld al met rechtsgeschiedenis hebben kennisgemaakt. Daar heb ik mijn bedenkingen bij. Die brede basis is zo belangrijk. In haar mooie laudatio bij mijn VRG-prijs noemde professor Ilse Samoy generalistische advocaten zoals ik ‘de huisartsen onder de juristen’ en ze klaagde terecht aan dat die in de verdrukking zijn. Iedereen wil specialiseren, terwijl de eerste lijn ook zo belangrijk is. Je moet daarom niet alle rechtstakken tot op het bot kennen, maar je moet tenminste weten waar een specifiek probleem zich situeert om je er daarna al dan niet in vast te bijten.”

“Ik heb dat altijd fijn gevonden. Ik herinner me nog dat ik voor mijn stage-meester meteen een man moest verdedi-

gen die beticht werd van homejacking. Hij was later nog lid van de Bende Vanhamel. Ik had toch schrik om als 23-jarige zo’n zware crimineel te bezoeken in de gevangenis, maar hij apprecieerde het

“

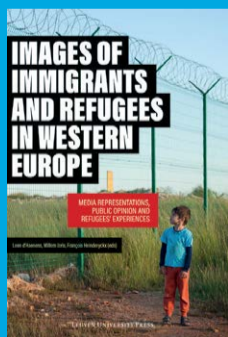
Ik had ooit een cliënt die net als ik levenslang tot de rolstoel veroordeeld was, in zijn geval door een zwaar ongeval. Ik stak veel werk in onze aanklacht tegen de chauffeur en toch kregen we ongelijk. Daar heb ik lang van afgezien.

dat ik mijn best deed. Hij is uiteindelijk schuldig verklaard, en terecht.”

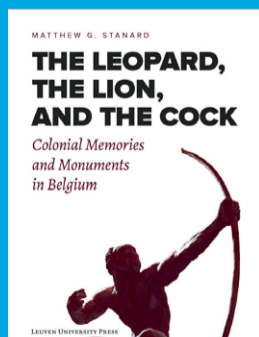
Oprecht berouw

Met een druk op de knop zet hij zijn rugleuning rechter. “Ik had ooit een cliënt die net als ik levenslang tot de rolstoel veroordeeld was, in zijn geval door een zwaar ongeval. Ik stak veel werk in onze aanklacht tegen de chauffeur en toch kregen we ongelijk. Daar heb ik lang van afgezien. Ook mijn laatste zware strafzaak was allesbehalve gemakkelijk. Ik stond een kinderverzorgster bij, die ervan beschuldigd werd drie baby’s te hebben mishandeld. Het Brusselse hof van beroep sprak haar vrij op basis van de medische verslagen, die geen uitsluitel konden geven over de oorzaken van de verwondingen. Ik heb in eer en geweten gepleit, maar ik begreep natuurlijk dat de emoties bij de ouders van de slachtoffertjes hoog oplaaidden. Hoe ik dat verwerkt

Verkrijgbaar bij Universitaire Pers Leuven

Perceptie en representatie van nieuwkomers en immigranten
€ 20,00 | ISBN 9789462701809 | paperback | 208 p.
E-boek verkrijgbaar in Open Access

De plaats van het koloniale verleden in de Belgische geschiedenis
€ 65,00 | ISBN 9789462701793 | paperback | 338 p.

www.upl.be - info@upl.be

+32 (0)16 32 53 45

UNIVERSITAIRE PERS LEUVEN

Wie is Filip Raymaekers?

°1962, Tienen

Gestudeerd
1981-1986: licentiaat rechten (KU Leuven)

Loopbaan
1986-2016: advocaat aan de Leuvense balie
2009-2016: plaatsvervangend raadsheer bij het Brusselse hof van Xberoop
Sinds januari 2016: rechter in de rechtbank van eerste aanleg in Leuven

Privé
Woont met zijn vrouw Veerle in Veltem-Beisem
Ze hebben een zoon en twee dochters: Tom (23), Fien (21) en Kaat (19)

delicten invoeren en zo de rechters meer mogelijkheden geven.”

Hij vindt ook dat er veel meer zou moeten worden geluisterd naar magistraten. “Wij betogen niet, wij staken niet. Nochtans weten wij van binnenuit

“

De vraag is: wat is Justitie waard? Een zaak zoals die rond Julie Van Espen bewijst toch hoe belangrijk het is dat die pijler goed functioneert?

heb? Door erover te praten met mijn vrouw en door bezig te blijven. Zonder die gedrevenheid hou je dit beroep niet vol.”

“In mijn dertig jaar als advocaat ben ik niet die grote strafpleiter geworden waar ik als kind van droomde. Gaandeweg vond ik ook mijn gading in andere zaken, zoals handelsgeschillen en burgerrechtelijke dossiers. Toen ik een tijd plaatsvervangend raadsheer in Brussel was, sijpelde het besef binnen dat de magistratuur iets voor mij was. Mijn vrouw heeft me daarin altijd gestimuleerd omdat je als rechter een meer geregeld leven kunt hebben dan als advocaat.”

“Het geeft me voldoening om als rechter een oplossing te kunnen bieden bij ge-

schillen. In de correctionele kamer, waar ik vandaag werk, moeten we natuurlijk mensen bestraffen, maar ook dat is maatschappelijk belangrijk. Het valt me nooit zwaar. Wie de wet overtreedt, moet adequaat gestraft worden. We houden natuurlijk rekening met alle elementen. Sommige daders tonen oprecht berouw, en dat voel je dan. Maar uiteindelijk beoordelen we iedereen op dezelfde correcte manier.”

Kafkaiaans

Zijn liefde voor het vak maakt dat hij de besparingsmaatregelen die zijn sector plagen des te meer betreurt. “In veel rechtbanken zijn te weinig rechters benoemd en de zo-

genaamde collegiale kamers, waar we in de regel met drie rechters zitten om zware zaken goed te kunnen beoordelen en jongere collega's al doende op te leiden, heeft de minister afgebouwd. De vraag is: wat is Justitie waard? Een zaak zoals die rond Julie Van Espen bewijst toch hoe belangrijk het is dat die pijler goed functioneert?”

We gaan nog even verder over de zaak die zovele harten en media beheerst. “De afloop is natuurlijk schrijnend, maar de rechter in eerste aanleg heeft de zaak (waarin Steve B. eerder veroordeeld was – red.) getoetst aan het wettelijke criterium, namelijk of er vluchtgevaar bestond. Volgens mij moet de wetgever bijkomende criteria voor zware

wat er in Justitie werkt en wat er schort. In mijn persoonlijke geval wringt het schoentje als het gaat om de aanpassingen die mijn handicap vergen. Sinds februari 2018 ben ik weer aan de slag in de rechtbank, maar daar komt veel bij kijken, gaande van de spraaktechnologie waarop ik terugval tot de vrijwilligers die me begeleiden naar de zittingen. Mijn voorzitter en ik moesten alles zelf uitzoeken, vanuit het ministerie van Justitie kregen we nauwelijks steun.”

Nog erger vindt hij het kafkaïaanse kluwen waarin hij en zijn lotgenoten belanden als ze een persoonsvolgend budget willen aanvragen. “Met dat budget zou ik al die vrijwilligers kunnen betalen die nu belangeloos hun tijd in mij steken. Twee jaar na mijn aanvraag heb ik nog geen euro gezien. De overheid is totaal niet bezig met hoe ik het allemaal georganiseerd krijg. En ik ben dan nog door de onmogelijk ingewikkelde administratieve trajecten geraakt, dat lukt veel mensen niet. Nog anderen weten niet eens dat ze een budget kunnen aanvragen. Hallucinant, vind ik het.”

lees verder op P.16

© KU Leuven | Rob Stevens

DOCTORAATSSTUDENT MAAKT SENSOR DIE IJS IN BRANDSTOFTANK VAN VLIEGTUIG OPSPOORT

“Tussen de academici gedraag ik me graag als een luchtvaartman. En omgekeerd.”

Michael Stamm staat met één been in de universiteit en met het andere in de industrie. Voor zijn doctoraat in materiaalkunde ontwerpt hij een systeem dat ijs kan opsporen in de brandstoftanks van vliegtuigen. Tegelijk is hij aan de slag bij luchtvaartmaatschappij Brussels Airlines, waar hij helpt om het vliegtuigonderhoud efficiënter te maken. “Ik denk graag *outside the box*.”

TEKST: Pieter-Jan Borgelien | FOTO'S: Rob Stevens

vervolg van P.15

Los daarvan richtte hij mee de vzw Law op, kort voor *Legal Action for people in a Wheelchair*, samen met Jan Doom, collega-raadsheer in een rolstoel. Daarmee ijveren ze vooral voor

“

Ik heb niet de ambitie om op de barricaden te staan. Nooit gehad. Het liefst keer ik achter de schermen de dingen ten goede, hoe klein ook.

betere toegankelijkheid van gebouwen. “Een erkenning als de VRG-prijs kan een duwtje in de juiste richting zijn. Al heb ik niet de ambitie om op de barricaden te staan. Nooit gehad. Het liefst keer ik achter de schermen de dingen ten goede, hoe klein ook. Ik kan wel nog niet veel voor de vzw betekenen vermits ik al mijn energie nodig heb voor mijn werk.”

De zoete inval

Hij zegt het zonder zelfmedelijden. “Net om daar niet in te verdrinken, heb ik al direct op intensieve zorgen de knop omgedraaid. Ik wilde op een normale manier voortleven en daarom had ik een doel nodig: opnieuw gaan werken. Ik wilde daarmee ook een statement maken: ik ben mijn beweeglijkheid kwijt, maar niet mijn hersencapaciteit. Het herstel ging en gaat nog altijd traag. Mijn oude ongeduld wil nog weleens de kop opsteken, vooral omdat ik voor alles afhankelijk van anderen, maar in wezen heb ik mijn ongeduld opgeborgen. Ik moest wel.”

Na de eerste dertien maanden geduld keert hij terug naar de rechtbank. “Ik ben er een keer per week, de andere dagen werk ik thuis. Mijn werk geeft me de kracht om iedere dag weer

te beginnen, maar ik mag geen roofofbouw plegen op mijn lichaam. Ik wil er nog kunnen zijn voor mijn omgeving en ik wil fysiek sterk genoeg zijn om weer meer onder de mensen te komen. Dat mis ik.”

“Vroeger zat ik in de raad van bestuur van de plaatselijke voetbalploeg, ik organiseerde quizzen voor de scouts van mijn kinderen, ik zette mee tuin- en wijkfeesten op en ging fietsen met kameraden. Twee dagen geleden kwam Veerle (*zijn vrouw – red.*) thuis met een folder van Join2bike, een fietsclub voor mensen met en zonder een beperking die er wettelijk samen op uit trekken en die jaarlijks een uitdaging aangaan. Deze zomer beklommen ze zo de Stelvio. Het zou mooi zijn om dit weer met mijn fietsmaten van vroeger te kunnen delen. Opnieuw op reis kunnen gaan zou me veel plezier doen. Ons gezin heeft zulke intense ervaringen gehad op dat vlak. Ergens is het een troost dat ik dat allemaal heb kunnen doen. Ik druk mijn kinderen dan ook op het hart dat ze het ijzer moeten smeden terwijl het heet is.”

Hij toont op zijn gsm een filmpje dat zijn kroost maakte op hun laatste wintervakantie. “Via Facetime ben ik samen met hen een piste afgeskied die ik zeer goed ken. Dat deed enorm deugd. Het was tijdens mijn eerste skivakantie dat ik mijn vrouw leerde kennen. Skiën is dus doorslaggevend geweest in mijn leven, in goede en in slechte zin. De cirkel is nu helaas rond.”

“Als ik nu terugdenk aan die zwarte dag, denk ik: het was het fatum. Maar het blijft een beproeving. Als ik in slechte doen ben, straalt dat af op iedereen thuis. Mijn vrouw en ik hebben wel direct beslist dat mijn handicap het leven van onze kinderen niet mag beperken. Willen ze op kamp of op reis dan houden we ze niet tegen ‘omdat er iemand voor papa moet zorgen’. Ook mijn vrouw moet er af en toe eens uit kunnen, vind ik. We zijn dit jaar dertig jaar getrouwd. In goede en in kwade dagen, zeker?”

Hij zwijgt even. “We dragen dit samen. Het meest geniet ik van met iedereen aan tafel zitten of wanneer het hier weer eens de zoete inval is. Ik kan alleen maar hopen dat dat nog lang zo blijft.”

Doctoraatsstudent Michael Stamm (28) haalt zijn Brussels Airlines-badge boven en loodst ons een vliegtuighanger binnen waar twee Airbus-toestellen aan een grondige check-up worden onderworpen. Technici en ingenieurs van de afdeling *Maintenance & Engineering* testen de motoren, vervangen de banden of verrichten reparaties aan het binnenwerk.

“Eens om de twee jaar blijven vliegtuigen langer dan gewoonlijk aan de grond voor een ‘groot onderhoud’”, zegt Stamm. “Werkelijk alles wordt hier dan gecheckt. Dat moet ook, want veiligheid primeert en de voorschriften zijn enorm strikt. Brussels Airlines bouwt zelf geen vliegtuigen, maar koopt ze aan en probeert ze zo lang mogelijk in topvorm te houden. Met succes: sommige vliegtuigen zijn meer dan twintig jaar oud en vliegen nog perfect. Zo’n toestel kan normaal gezien zelfs dertig jaar worden. Maar die gevorderde leeftijd brengt natuurlijk slijtage en probleempjes met zich mee die zelfs de architecten van deze toestellen nooit konden voorzien.”

Om die op te vangen en te verhelpen, klopte Brussels Airlines zo’n tien jaar geleden aan bij het Departement Materiaalkunde van de KU Leuven. Of ze vanuit de universiteit oplossingen konden bieden

voor veelvoorkomende problemen? “Inmiddels hebben we verschillende nieuwe technieken geïntroduceerd die tegelijk hun weg vonden naar onderzoekartikels en doctoraten”, zegt Stamm. “Denk bijvoorbeeld aan een sensor die door vocht-detectie veelvoorkomende corrosie in de draagstructuur van een vliegtuig kan voorkomen, of een ultrasoon monitoringssysteem dat schade aan onderdelen in een vroeg stadium kan detecteren.”

Het smelt dat het kraakt

Stamms eigen doctoraat, onder supervisie van professor Martine Wevers en Helge Pfeiffer (Departement Materiaalkunde), focust op het opsporen van ijs in de brandstoftank van een vliegtuig. “Tijdens een vlucht komt er op verschillende manieren water in de tank terecht”, legt hij uit. “Bijvoorbeeld via het ontluchtingsstelsel, waarlangs omgevingslucht binnenstroomt. Vochtige lucht condenseert tot water en dat bevriest omdat de buitentemperatuur op grote hoogte daalt tot -50 graden Celsius.”

“Echt gevaarlijk zijn kleine hoeveelheden ijs of water in zo’n tank niet. Maar een teveel kan leiden tot corrosie van onderdelen of schimmelvorming. En wanneer het op verkeerde plekken vriest, kunnen pijpen barsten of pompen beschadigd raken. Dat alles brengt stevige